

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
ОБРАЗОТВОРЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

НАВЧАЛЬНА

(вид і назва практики)

Здобувача (ки) Шабрамової Таїсії Олексіївни
(прізвище, ім'я, по батькові)

Кафедра, циклова комісія РЕТМ

Освітньо- професійний рівень бакалавр

ОПП Реставрація та експертиза творів мистецтв

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

(назва)

2 курс, група РЕТМ-22

Здобувач (ка) Шабрамова Таїсія Олексіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, в організацію, установу.

Печатка
підприємства, організації, установи

Викладач АНТОНЕНКОВА Н.О
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи.

Печатка
підприємства, організації, установи

Викладач АНТОНЕНКОВА Н.О
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Відгук і оцінка роботи здобувача (ки) на практиці

Під час проходження навчальної практики здобувачка Шабрамова Таїсія Олексіївна. у період з 27.05.2024р. до 15.06.2024 р. ознайомила з фаховими літературними джерелами, реставраційною документацією кафедри РЕТМ та методичними посібниками науково-педагогічних працівників. Взяла участь у оформленні реставраційної документації. Провела аналіз, та візуальні дослідження твору, який потребував реставраційних заходів. Самостійно розробила план реставраційних заходів для обраного об'єкту.

Під час проходження навчальної практики здобувачка Шабрамова Таїсія Олексіївна. проявила високий рівень дисципліни та відповідальності. Вона успішно виконала поставлені перед нею задачі, демонструючи гарне володіння матеріалом з дисципліни.

На підставі успішного проходження навчальної практики здобувачка Шабрамова Таїсія Олексіївна заслуговує високої оцінки.

Керівник практики від вищого навчального закладу

АНТОНЕНКОВА Н.О

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Печатка

« 15 » червня 2024 р.

**Звіт
про проходження навчальної практики**

Дата складання заліку 14.06.2024

Оцінка:
за національною шкалою відмінно
(літерами)

кількість балів 100 (сто)
(цифрами і літерами)

Керівник практики від вищого навчального закладу

АНТОНЕНКОВА Н.О.

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Звіт прийнято на засіданні кафедри РЕТМ: протокол № 8_ від 15.06.2024 р.

Зав. кафедри РЕТМ ШУЛКА В.В.

Паспорт реставрації пам'ятки історії та культури

Рік надходження 2024	Вид пам'яток - ки 1	№ по книзі надходження №
		Інвентарний № пам'ятки

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ПАСПОРТ РЕСТАВРАЦІЇ ПАМ'ЯТНИКА ІСТОРІЇ І КУЛЬТУРИ (рухомого)

Харківська державна академія дизайну і мистецтв
найменування установи, яка виконує реставрацію
Кафедра реставрації та експертизи творів мистецтва
найменування відділу

I. ТИПОЛОГІЧНА НАЛЕЖНІСТЬ ПАМ'ЯТНИКА

Вид пам'ятки Визначення характеру пам'ятника	Пам'ятки образотворчого мистецтва	Пам'ятки ужиткового і декор. мистецтва	Археологічні пам'ятки	Документальні пам'ятки	Інші пам'ятки історії і культури
	(1)	2	3	4	5
	обвести колом цифрові зображення виду				

II. МІСЦЕ постійного зберігання, власник пам'ятки

III. КАТАЛОЖНІ ДАННІ про пам'ятник примітки, уточнення

найменування	Господь Вседержитель	
автор	невідомий	
час створення	Початок 19 ст.	
матеріал, основа	Дошка, дерево	
техніка виконання	Темпера	
розміри	30,6 x 23,5 см	

IV. ОБУМОВЛЕННЯ ДЛЯ РЕСТАВРАЦІЇ причина й ціль проведення робіт:

Втрати основи, ґрунту, фарбового та покривного шарів.

Пам'ятку передано в реставрацію 22 травня 2024р.

V. СТАН ПАМ'ЯТКИ при надходженні в реставрацію

A) За візуальними дослідженнями:

На реставрацію надійшла ікона «Господа Вседержителя» (так само називається «Ісус Вседержитель», «Спас Вседержитель» або «Пантократор») в іконографії Ісуса Христа посідає центральне місце. За композицією ікона типовою, оскільки у правій частині є особливий сакральний атрибут:

держава, яку Ісус підтримує лівою рукою. Ісус Христос одягнений у червоний хітон та синій гіматій. Замість німбу – навколо голови – сяйво. Кисть правої руки піднята у жесті православного благословення. Ймовірно ікона відноситься до Холуйської майстерні (зародження на початку 17 ст. знаходилась на території Суздальської єпархії). Відмінні риси цієї іконописної школи: лики зображилися з красивими правильними рисами (як дотримання еллінської традиції) в суворій відстороненій манері. фігури писали в суворій гармонійній манері. Німби Христа, Богородиці та інших святих зображували як промені сяйва. Відмінною рисою техніки Холуйських майстрів є користування олійним живописом, який вони застосовували для розпису площаниць та хоругв. Як наслідок з'явився змішаний стиль. Для личного застосовувалися масляні фарби, темперні для усього іншого. Холуйські майстри віддавали перевагу теплим тонам (синім, коричневим, помаранчевим, червоним, смарагдово-зеленим) не гналися за вишуканістю кольору, розмаїттям візерунків й орнаменту. Найбільш впізнавальні риси холуйської ікони помаранчеві поля, орнаментне зображення одягу святих. Фон і одежа могли містити метали, ікони покривалися особливим (крушинним) лаком, який змінював колір металу, унаслідок чого срібло виглядало як золото. Зважаючи на проведенні дослідження та стан пам'ятки ймовірний час створення початок 19 ст. (1820-1840)

Основа.

Іконний щит прямокутний, розколотий навпіл по середині. Основа твору складається з двох дощок: ліва 11,2 (по нижній стороні) x 30,6 x 12,7 см (по верхній стороні); права 12 (по нижній стороні) x 30,6 x 11 см (по верхній стороні). Які були з'єднані в один суцільний щит. Разом дошки основи мають розмір 30,6 x 23,5 см, товщиною 1,3 см, ймовірно хвойної породи дерева - сосна.

На тильній стороні ікони наявні пази від двох втрачених зустрічних, врізних шпуг. Пази мають витягнуту трапецевидну форму, розміром 20 x 4 см та глибиною 0,8 см. Пошкодження основи: чисельні подряпини та потертості; присутній наскрізний отвір 1 x 0,5 см ближче до правого нижнього кута. Біологічні пошкодження: присутні багаточисленні отвори від уражень жуком-точильником по всій поверхні тильної сторони.

На лицьовій стороні присутні чотири механічні проколи ймовірно від цвяхів та льотні отвори від уражень жуком-точильником; сколи та подряпини основи. Загальне пилове забруднення, сліди крейди, побілки, залишки життєдіяльності жука-точильника, тирса.

Паволока

Паперова паволока, пошкоджена, має суцільні втрати приблизно 20%. Жовтуватого кольору, тонка ймовірно 0,1 мм. Зв'язок з основою не задовільний.

Ґрунт

Ґрунт авторський, олійного походження. Ґрунт гладкий, рівномірний, тонкий, має білий колір. Суцільні втрати ґрунту різної форми, локалізація втрат у нижній частині, на лику, та впродовж розлому. Приблизно було

втрачено 20%. Грунт крихкий, втратив еластичність з часом втратив зв'язок с основою. Механічні пошкодження, ймовірно від цвяхів складаються з п'яти порожнин. У місцях втрат авторського фарбового шару грунт покривають шар пило-грязьові нашарування. Зв'язок ґрунту з основою загалом не задовільний.

Пошкодження ґрунту

В трати ґрунту складають 20% від загальної площі основи. Переважно втрати ґрунту знаходяться у нижній частині.

Фарбовий шар

Живопис виконано темперними фарбами. Техніка виконання-лесувальна. Фарбовий шар тонкий, багатошаровий, не фактурний. Сліди бруду, потертостей.

Пошкодження шару живопису

Загальне пилове забруднення, механічні пошкодження. По візуальному спостереженню присутні численні опіки в області обличчя та одязі. Втрати фарбового шару в місцях втрат ґрунту. Осипи фарбового шару у місці тріщини основи. Втрати фарбового шару складають 30%. Зв'язок фарбового шару з ґрунтом не задовільний.

Покривний шар

Ікона вкрита шаром лаку, ймовірно крушильним. Лакова плівка потемніла і набула коричневого відтінку. У місцях пошкодження і втрат лакова плівка відсутня. Наявні пошкодження покривного шару такі як потертості, опіки, осипання фарбового шару, втрати ґрунтового шару. Втрати покривного шару 30%. Загалом стан покривного шару не задовільний.

Кракелюр

Наявний дрібносітчастий кракелюр вертикального характеру який розташовується переважно у зоні обличчя та рук. При візуальному спостереженні наявний у місці розколу жорсткий дахоподібний кракелюр. Кракелюр особливо виражений у місцях потовщення фарбового шару.

Б) По даним лабораторних досліджень:

№ п/п	Ціль і вид досліджень	Опис і результати досліджень	Виконавець, посада (п.і.б.)
1.	Фотографічні дослідження	<ul style="list-style-type: none">• Фотофіксація загального вигляду ікони та її фрагментів з лицьового і тильного боків в прямому і бічному освітленні виявила рельєф деформованого твору, характер руйнувань основи, ґрунту і фарбового шару, залишки чинників, які зруйнували	

твір.

Інші лабораторні дослідження не проводилися.

в) загальне заключення про стан пам'ятника

При візуальному спостереженні на іконі спостерігається: втрати фарбового шару, потемніння лакового покриття, потертості та механічні пошкодження, пропали, розкол основи твору, а також ураження жуком-точильником. Всі ці негативні фактори спричинили втрати експозиційного стану пам'ятки та потребує негайних реставраційних втручань.

VI. ПРОГРАМА ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ І ЇХ ОБГРУНТУВАННЯ

Склад і послідовність реставраційних заходів

- Візуальні дослідження;
- Фотофіксація;
- Дезінфікування, очищення від пилових забруднень;
- Укріплення фарбового шару;

- Відновлення цілісності основи (склеювання);
- Поповнення втрат основи;
- Тонування втрат основи;
- Зняття профілактичних заклеювань;
- Підведення реставраційного ґрунту;
- Очистка та потоншення лакової плівки;
- Нанесення ізоляційного шару лаку;
- Тонування реставраційних вставок;
- Нанесення захисного покриття лаку;
- Оформлення реставраційної документації.